

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์	กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อลดพฤติกรรมเสี่ยงจากการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชของเกษตรกรที่ปลูกพืชหมุนเวียน บ้านสันโป่ง อำเภอเสริมงาม จังหวัดลำปาง
ผู้เขียน	นางสาวกาญจนภัสส์ ทวีกิตติกร
ปริญญา	ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (การส่งเสริมสุขภาพ)
คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	รองศาสตราจารย์ ดร. นิ่มอนงค์ งามประภาสม ประธานกรรมการ รองศาสตราจารย์ธนกร ช่างน้อย กรรมการ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษากระบวนการมีส่วนร่วมในการลดพฤติกรรมเสี่ยงจากการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชของเกษตรกรที่ปลูกพืชหมุนเวียน บ้านสันโป่ง อำเภอเสริมงาม จังหวัดลำปาง กลุ่มตัวอย่าง คือ กลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกพืชหมุนเวียน ได้แก่ ถั่ว กะหล่ำ ลำไย และใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชในการปลูกพืช โดยใช้อาสาสมัครแต่ละครัวเรือนที่สมัครใจเข้าร่วมกิจกรรม จำนวน 34 คน เครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินการวิจัย ได้แก่ แผนการจัดกิจกรรมการมีส่วนร่วม โดยกระบวนการกลุ่ม 4 ขั้นตอน ประกอบด้วย ขั้นตอนที่ 1 ร่วมคิด โดยศึกษาถึงสภาพที่เป็นอยู่มีอะไรเดือดร้อนและมีสาเหตุมาจากอะไร ขั้นตอนที่ 2 ร่วมวางแผน โดยวิเคราะห์ถึงสาเหตุของปัญหา จัดลำดับความสำคัญของปัญหา พิจารณาทางเลือกในการแก้ปัญหา ขั้นตอนที่ 3 ร่วมดำเนินการ โดยดำเนินการวางแผนนำทางเลือกในการแก้ปัญหา ไปปฏิบัติเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในทางที่ดีขึ้นตามแผนงานที่ได้วางไว้ และขั้นตอนที่ 4 ร่วมติดตามและประเมินผล โดยการประเมินความสำเร็จหรือล้มเหลวของงานเป็นระยะ ๆ และทำการแก้ไขปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้น และเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม และแบบสังเกตพฤติกรรมการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช ผู้วิจัยเก็บข้อมูลด้วยตนเอง ทั้งก่อนและหลังการทำกิจกรรม 4 สัปดาห์ และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนก่อนหลังการเข้าร่วมกิจกรรม โดยใช้ Paired Sample t-test

ผลการวิจัยพบว่า

1. ด้านการมีส่วนร่วม กลุ่มตัวอย่างให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมเป็นอย่างดีมาเข้าร่วมกิจกรรมทุกครั้ง มีความกระตือรือร้นและให้ความสนใจ ในการร่วมกิจกรรมการมีส่วนร่วม โดยกระบวนการกลุ่มเป็นอย่างดี
2. ด้านพฤติกรรมการเจ็บป่วยของกลุ่มตัวอย่างระหว่างก่อนและหลังการเข้าร่วมกิจกรรมสัปดาห์ที่ 4 พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีค่าคะแนนเฉลี่ยลดลงแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001
3. ด้านพฤติกรรมการป้องกันอันตรายจากการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชของกลุ่มตัวอย่างระหว่างก่อนและหลังการเข้าร่วมกิจกรรมการมีส่วนร่วม โดยกระบวนการกลุ่ม สัปดาห์ที่ 4 พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีค่าคะแนนเฉลี่ยเพิ่มขึ้นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001
4. ด้านพฤติกรรมการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชที่ถูกต้องของกลุ่มตัวอย่างระหว่างก่อนและหลังการเข้าร่วมกิจกรรมการมีส่วนร่วม โดยกระบวนการกลุ่มหลังสัปดาห์ที่ 4 พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีค่าคะแนนเฉลี่ยเพิ่มขึ้นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001

Thesis Title Participatory Process to Reduce Risk Behavior from Pesticides of Crop Rotation Agriculturists at Ban Sanpong, Soemngnam District, Lampang Province

Author Miss Karnjanapat Taweekittikorn

Degree Master of Education (Health Promotion)

Thesis Advisory Committee

Assoc. Prof. Dr. Nimanong	Ngamprapasom	Chairperson
Assoc. Prof. Tanakorn	Changnoi	Member

ABSTRACT

The objective of this research workshop was to study participatory process to reduce risk behaviors from pesticides of crop rotation agriculturists at Ban Sanpong, Soemngnam District, Lampang Province. The sample composed of the agriculturists who plants rotation crops such as bean, cabbage and long an using pesticides. The sample were 34 volunteer agriculturists. The study tools were classified into 4 process; Brain storm process to find out what was the problem causes; Planning process to analyze problem priority and problem solving; Participation process to select problem solving guidelines in positive way and follow – up the evaluate feedback and problem solving. The study data was collected through questionnaires concerning physical conditions, information getting and pesticide risk preventing behaviors and observation form. This data was collected before and after using any pesticides for 4 week then final data was analyzed through the application of frequency, percentage, mean, standard deviation and paired sample t– test

From the study results, it was found as follow;

1. The sample have shown good participation and interested to be the team work to reduce risk behaviors from pesticides of crop rotation planting.
2. The sample have informed about their physical condition before and after using pesticides at significant 0.001 difference.
3. After participating to reduce risk behaviors process from pesticide crop rotation planting, the sample have got more positive score at significant 0.001 level.
4. For behaviors from pesticides in a correct way before and after participating this process, it was found the sample have got more positive score at significant 0.001 level.